

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.8.1.2025

Pan
Łukasz Prokorym
Marszałek Województwa
Podlaskiego
Urząd Marszałkowski
Województwa Podlaskiego
ul. M. Curie-Skłodowskiej 14
15-097 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/072 - Bezpieczeństwo w obiektach użyteczności publicznej
w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego ¹ , ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 15-097 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Prokorym, Marszałek Województwa Podlaskiego ² , od 7 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Artur Kosicki, Marszałek Województwa Podlaskiego, od 18 lutego 2019 r. do 7 maja 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie do realizacji zadań związanych z utrzymaniem i bezpiecznym użytkowaniem obiektów użyteczności publicznej. 2. Realizacja zadań w celu należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania obiektów użyteczności publicznej. 3. Nadzór nad utrzymaniem i bezpiecznym użytkowaniem obiektów użyteczności publicznej pozostających we władaniu lub administrowaniu innych jednostek.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do 17 października 2025 r. z uwzględnieniem zdarzeń i dokumentów wcześniejszych o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Beata Palinowska, Główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr LBI/36/2025 z 23 kwietnia 2025 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Marszałek Województwa”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Urzędzie podejmowano działania w celu należytego utrzymania i zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania obiektów użyteczności publicznej⁵, które jednak nie zawsze były realizowane prawidłowo.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Urząd był przygotowany organizacyjnie do realizacji zadań związanych z utrzymaniem i bezpiecznym użytkowaniem obiektów użyteczności publicznej wchodzących w skład samorządowego zasobu nieruchomości. Odpowiedzialni za te zadania pracownicy posiadali przygotowanie zawodowe umożliwiające realizację powierzonych w tym zakresie obowiązków. Systematycznie analizowano stan bezpieczeństwa i higieny w Urzędzie, a także opracowano z kompletne procedury i zasady utrzymania obiektów w należytym stanie (poza jednym wyjątkiem) oraz zasady ich bezpiecznego użytkowania, z którymi zapoznano pracowników Urzędu.

Budynki użyteczności publicznej administrowane i użytkowane przez Urząd były poddawane okresowym kontrolom stanu technicznego określonym w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁶, które jednak nie zawsze były przeprowadzane terminowo. Stwierdzono bowiem przypadki nieprzeprowadzenia w dwóch obiektach stanowiących jego siedzibę rocznych okresowych kontroli stanu technicznego. Wykonanie kontroli powierzano osobom posiadającym stosowne uprawnienia, jednak nie wszystkie przeprowadzone kontrole obejmowały wymagane przepisami elementy. Obiekty wyposażono w wymagane urządzenia przeciwpożarowe, których sprawność potwierdzano podczas corocznie realizowanych przeglądów. Przeprowadzano praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji, a obiekty wyposażono w podstawowe urządzenia i wyposażenie służące ich bezpiecznemu użytkowaniu. Obiekty dostosowano do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności budynku stanowiącego główną siedzibę Urzędu do potrzeb tych osób oraz wprowadzenie stosownych procedur w zakresie ich obsługi.

W Urzędzie podejmowano działania mające na celu sprawowanie nadzoru nad utrzymaniem i bezpieczeństwem budynków użyteczności publicznej będących we władaniu jednostek organizacyjnych Województwa Podlaskiego, jednak sprawowany w okresie objętym kontrolą nadzór prowadzony był w sposób niejednolity.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa jednocześnie, że w związku z niestabilną sytuacją międzynarodową i obserwowanymi incydentami o charakterze zakłócającym typowe funkcjonowanie instytucji publicznych, niezbędne jest kontynuowanie działań nad utrzymaniem należytego stanu technicznego i zapewnienia bezpieczeństwa w budynkach użyteczności publicznej oraz

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Na potrzeby kontroli jest nim obiekt stanowiący mienie jednostek samorządu terytorialnego lub samorządowych osób prawnych, w tym budynek użyteczności publicznej, o którym mowa w § 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, ze zm.), który służy zaspokajaniu powszechnych potrzeb społecznych i jest potencjalnie dostępny dla każdego. Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych dla budynków”.

⁶ Dz. U. z 2025 r. poz. 418, ze zm. Dalej: „Prawo budowlane”.

bieżące aktualizowanie planów reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Przygotowanie do realizacji zadań związanych z utrzymaniem i bezpiecznym użytkowaniem obiektów użyteczności publicznej.
Opis stanu faktycznego	1.1. W regulaminie organizacyjnym Urzędu⁸, obowiązującym w okresie objętym kontrolą, komórkom organizacyjnym wyodrębnionym w czterech Departamentach wskazano zadania związane z utrzymaniem i użytkowaniem obiektów użyteczności publicznej, tj.: a) Departamentowi Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami w zakresie gospodarowania nieruchomościami województwa, w tym Referatowi Gospodarowania Nieruchomościami zadania z zakresu: [1] udostępniania oraz obciążania nieruchomości, w szczególności przekazywania w trwałe zarząd, oddawania w użytkowanie wieczyste, użyczania nieruchomości; [2] regulowania stanu prawnego nieruchomości; [3] sprawowania kontroli wykonywania trwałego zarządu, prawa użytkowania oraz użytkowania wieczystego; [4] prowadzenia ewidencji nieruchomości stanowiących własność Województwa zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych; [5] prowadzenia rejestru nieruchomości stanowiących własność Województwa; [6] podejmowania czynności zmierzających do utrzymania nieruchomości w stanie niepogorszonym zgodnie z ich przeznaczeniem (zabezpieczania nieruchomości przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, dokonywania drobnych nakładów na nieruchomości i wnioskowania o uzasadnione inwestowanie w nieruchomości, prowadzenia spraw z zakresu ubezpieczenia mienia, zapewnienia na nieruchomości ochrony mienia, ochrony przeciwpożarowej, dozoru i czystości; zapewnienia dostaw energii elektrycznej i ciepłej, gazu, wody oraz odprowadzania ścieków z nieruchomości; [7] sporządzania informacji o stanie mienia Województwa; [8] współdziałania z właściwymi merytorycznie departamentami oraz jednostkami organizacyjnymi w zakresie ustalania potrzeb dotyczących budowy, rozbudowy, modernizacji i remontów obiektów stanowiących własność Województwa. b) Departamentowi Obsługi Urzędu⁹, który realizował zadania z zakresu: [1] prowadzenia spraw związanych z zarządzaniem budynkami Urzędu,

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Uchwała nr 55/1125/2024 Zarządu Województwa Podlaskiego z 23 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego UMWP (poprzednio: uchwała nr 175/2920/2020 Zarządu Województwa Podlaskiego z 30 grudnia 2020 r. oraz uchwała nr 349/6672/2023 Zarządu Województwa Podlaskiego z 22 czerwca 2023 r. w tej samej sprawie).

⁹ W okresie od 15 stycznia 2021 r. do 30 kwietnia 2024 r. było to Biuro Administracyjne, od 1 maja 2024 r. do 8 kwietnia 2025 r. Biuro Obsługi Urzędu, od 1 stycznia 2025 r. Departament Obsługi Urzędu.

[2] zapewnienia utrzymania właściwego stanu technicznego budynków, tj. eksploatacji, konserwacji, remontów, przeglądów i napraw.

- c) Od 15 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2024 r. Biuro Bezpieczeństwa realizowało zadania z zakresu: [1] kontroli przestrzegania przepisów i zasad w zakresie przeciwpożarowych wymagań technicznych i technologicznych, a także budowlanych i instalacyjnych; [2] przeprowadzania okresowych analiz stanu zabezpieczeń przeciwpożarowych wymagań technicznych i technologicznych, a także budowlanych i instalacyjnych; [3] sporządzania okresowych analiz stanu zabezpieczeń przeciwpożarowych zawierających propozycję przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych mających na celu zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia pracowników oraz poprawę warunków pracy; [4] udziału w opracowywaniu planów, modernizacji, zarządzeń wewnętrznych, regulaminów i instrukcji ogólnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej, w tym opracowanie Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz scenariusza rozwoju zdarzeń na wypadek pożaru dla obiektu i dbanie o aktualizację; [5] nadzorowania terminów i jakości konserwacji i naprawy urządzeń przeciwpożarowych; [6] nadzorowania nad prawidłowym działaniem urządzeń sygnalizacyjno-alarmowych i systemów transmisji danych; [7] przeprowadzania kontroli warunków pracy.
- d) Od 1 stycznia 2025 roku w Departamencie Obsługi Urzędu wyodrębniono Samodzielne stanowisko pracy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych i dostępności, realizujące następujące zadania: [1] ochrona przeciwpożarowa budynków; [2] wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Urząd; [3] przygotowanie i koordynacja wdrażania planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami; [4] monitorowanie działalności Urzędu w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
- e) W Departamencie Spraw Personalnych wyodrębniono Stanowisko pracy ds. bezpieczeństwa i higieny pracy (do 31 grudnia 2024 r. w strukturze Biura Bezpieczeństwa) realizujące następujące zadania: [1] z zakresu służby bezpieczeństwa i higieny pracy (dalej: „BHP”); [2] doradztwa w zakresie stosowania przepisów oraz zasad z dziedziny BHP; [3] prowadzenie kontroli warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad BHP w Urzędzie.

Realizację zadań wynikających z regulaminu organizacyjnego Urzędu, powierzono 25 pracownikom i uwzględniono w ich zakresach obowiązków. Zadania powierzono m.in.: głównemu specjalście ds. BHP (posiadającemu dziewięćoletnie doświadczenie w pracy na tym stanowisku), głównemu specjalście realizującemu zadania z zakresu zabezpieczeń przeciwpożarowych i dostępności (posiadającemu doświadczenie zawodowe w Straży Pożarnej), podinspektorowi w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa obiektów (posiadającemu wykształcenie wyższe w zakresie bezpieczeństwa narodowego/wewnętrznego, ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania kryzysowego oraz szkolenia z zakresu profilaktyki antyterrorystycznej, bezpieczeństwa informacji).

(akta kontroli: tom I str. 3-78, tom III str. 269-271)

1.2. We władaniu Urzędu w latach 2022–2025 było sześć budynków użyteczności publicznej (w tym pięć stanowiących jego siedzibę¹⁰ i jeden wyłączony z użytkowania¹¹) oraz pomieszczenia w budynku administrowanym przez Wspólnotę Lokali¹². We władaniu jednostek organizacyjnych Województwa Podlaskiego w latach 2022–2025 (do 31 sierpnia) było 67 budynków użyteczności publicznej stanowiących mienie województwa (w 24 przypadkach przekazanych w trwałe zarząd)¹³. W ww. okresie Urząd przejął, a następnie przekazał pięć budynków użyteczności publicznej jednostkom organizacyjnym Województwa Podlaskiego, w tym:

- a) Dwa obiekty użyteczności publicznej¹⁴: jeden nabyty od Powiatu Białostockiego 9 grudnia 2022 r.¹⁵ na podstawie umowy sprzedaży (za kwotę 3.300.000 zł) oraz jeden nabyty od Gminy Supraśl 24 stycznia 2023 r.¹⁶ na podstawie umowy darowizny. Budynki zostały następnie przekazane na podstawie umów darowizny dla instytucji kultury prowadzonych wspólnie przez Województwo Podlaskie oraz Ministra właściwego ds. kultury i dziedzictwa narodowego:
- obiekty przekazano na cel publiczny wymieniony w art. 6 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁷, na podstawie Uchwał Zarządu Województwa Podlaskiego po uzyskaniu zgody Sejmiku Województwa Podlaskiego¹⁸, zgodnie z art. 13 ust. 2 i 2a ww. ustawy;
 - w umowach zobowiązano obdarowanych do wykorzystywania obiektów zgodnie z przeznaczeniem pod rygorem odwołania umowy.
- b) Obiekt użyteczności publicznej¹⁹ wobec, którego 25 stycznia 2023 r.²⁰ wygaszono trwałe zarząd zgodnie z art. 47 ustawy o gospodarce nieruchomościami, następnie przekazano na podstawie umów użyczenia jednostce organizacyjnej Województwa Podlaskiego²¹; umowy były poprzedzone uchwałami Zarządu Województwa Podlaskiego²²; biorącego

¹⁰ Budynki znajdujące się w Białymstoku przy ul. Handlowej 6, ul. Kilińskiego 16, ul. M. Curie-Skłodowskiej 14, ul. Poleskiej 89 i ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1.

¹¹ Budynek znajdujący się w Białymstoku przy ul. Czackiego 8.

¹² W Białymstoku przy ul. Św. Rocha 13/15 siedzibę miały Departament Inwestycji oraz Departament Audytu Wewnętrznego.

¹³ Według zestawienia sporządzonego na potrzeby kontroli przez Departament Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami.

¹⁴ Według stanu na 30 września 2025 r.

¹⁵ Zabudowana nieruchomość znajdująca się w Supraślu przy ul. Mirona Chodakowskiego 3 darowany na rzecz Muzeum Podlaskiego.

¹⁶ Zabudowana nieruchomość położona przy ul. Kościelnej 4 w Supraślu darowana na rzecz Teatru Werszalin.

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm. Ustawa zwana dalej: „ustawą o gospodarce nieruchomościami”.

¹⁸ Uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego nr LVIII/882/2023 z 27 listopada 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Teatru Werszalin oraz uchwała Sejmiku Województwa Podlaskiego nr XLIX/689/2023 z 27 lutego 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości na rzecz Muzeum Podlaskiego.

¹⁹ Zabudowana nieruchomość położona przy ul. Ogrodowej 23 w Białymstoku.

²⁰ Decyzja nr DGN-I.2501.75.2022 z 25 stycznia 2023 r.

²¹ Umowa użyczenia nr DGN-I.2501.46.2024 z 4 września 2024 r. oraz z 26 listopada 2024 r. zawarta pomiędzy Województwem Podlaskim a Białostockim Centrum Onkologii.

²² Uchwała nr 30/588/2024 Zarządu Województwa Podlaskiego z 3 września 2024 r. w sprawie zawarcia, na okres trzech miesięcy, z Białostockim Centrum Onkologii z siedzibą w Białymstoku umowy użyczenia nieruchomości położonej w Białymstoku ul. Ogrodowa 23 oraz uchwała nr 47/900/2024 z 19 listopada 2024 r. w sprawie zawarcia, na okres do 31 grudnia 2023 r., umowy użyczenia z Białostockim Centrum Onkologii w Białymstoku nieruchomości położonej w Białymstoku przy ul. Ogrodowej 23.

w użyczenie zobowiązano w szczególności do: [1] użytkowania nieruchomości na cele statutowe; [2] ponoszenia wszelkich nakładów koniecznych służących utrzymaniu nieruchomości w stanie niepogorszonym; [3] używania nieruchomości zgodnie z jej przeznaczeniem określonym umową; [4] dbania o należyty stan techniczny i sanitarny oraz przestrzegania przepisów BHP, przeciwpożarowych, ochrony mienia i ponoszenia kosztów z tym związanych; [5] prowadzenia wszelkiej dokumentacji dotyczącej obiektów budowlanych oraz wykonywania przeglądów okresowych budynków; [6] uiszczania opłat za korzystanie z mediów; [7] wprowadzono zakaz podnajmowania lub oddawania przedmiotu użyczenia do bezpłatnego używania bez zgody użyczającego.

- c) Na podstawie decyzji Zarządu Województwa Podlaskiego w sprawie ustanowienia trwałego zarządu²³ przekazano udziały w budynku użyteczności publicznej dwóm jednostkom organizacyjnym Województwa Podlaskiego z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej:
- trwały zarząd ustanowiono na wnioski obu jednostek organizacyjnych na czas nieoznaczony, zgodnie z art. 44 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
 - decyzja o ustanowieniu trwałego zarządu zawierała wszystkie elementy wymagane art. 45 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w tym w szczególności: cenę nieruchomości i opłatę z tytułu trwałego zarządu, której stawka procentowa (0,3 %) była zgodna z określoną w art. 83 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy;
 - obie jednostki zobowiązano do przestrzegania wymogów określonych w art. 43 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, tym m.in. wykonywania robót budowlanych zgodnie z przepisami prawa budowlanego, za zgodą organu nadzorującego.
- d) Na podstawie umów najmu²⁴ dla organizacji pożytku publicznego²⁵, które poprzedziły uchwały Zarządu Województwa Podlaskiego²⁶:
- w umowach określono wysokość i warunki płatności;

²³ Decyzja nr DGN-I.2501.92.2023 Zarządu Województwa Podlaskiego z 4 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia trwałego zarządu nieruchomości położonej w Białymstoku przy ul. Gen. George'a Smitha Pattona nr 8, składającej się z działek oznaczonych nr geodezyjnymi 326/16 i 326/14 o łącznej powierzchni 0,3342 ha.

²⁴ Umowa zawarta 24 września 2024 r. ze Stowarzyszeniem My dla Innych z siedzibą w Białymstoku po wygaszeniu trwałego zarządu (na wniosek Centrum Zawodów Medycznych i Społecznych Szkoły Policealnej Województwa Podlaskiego w Białymstoku) na okres trzymiesięczny oraz umowa z 16 grudnia 2024 r. zawarta ze Stowarzyszeniem My dla Innych z siedzibą w Białymstoku w sprawie wynajmu zabudowanej nieruchomości położonej przy ul. Warszawskiej 27A w Białymstoku na czas nieoznaczony.

²⁵ Stowarzyszenia My dla Innych zajmującego się pomocą dla osób z niepełnosprawnością, ich rodzinom i opiekunom.

²⁶ Uchwała nr 33/630/2024 Zarządu Województwa Podlaskiego z 18 września 2024 r. w sprawie wynajęcia zabudowanej nieruchomości położonej w Białymstoku przy ul. Warszawskiej 27A oznaczonej jako działka o numerze ewidencyjnym 823/2 na rzecz Stowarzyszenia My dla Innych z siedzibą w Białymstoku na okres trzymiesięczny, uchwała nr 43/836/2024 Zarządu Województwa Podlaskiego z 6 listopada 2024 r. w sprawie ww. wynajmu oraz uchwała Zarządu Województwa Podlaskiego z 3 grudnia 2024 r. w sprawie wynajmu na okres trzyletni. Nieruchomość wcześniej była przedmiotem trwałego zarządu Centrum Zawodów Medycznych i Społecznych (jednostki organizacyjnej Województwa Podlaskiego), które wniosło o jego wygaśnięcie.

- biorącego w najem zobowiązano w szczególności do: [1] dokonywania na własny koszt drobnych napraw i bieżącej konserwacji; [2] dbania o należyty stan techniczny i sanitarny; [3] przestrzegania przepisów BHP i ppoż. oraz ochrony mienia; [3] ubezpieczenia przedmiotowego budynku; [4] prowadzenia książki obiektu budowlanego i zlecenia wykonywania przeglądów okresowych.

Przekazanie obiektów we władanie lub do administrowania zostało poprzedzone analizami, również w aspekcie uzasadnienia ekonomicznego takiej decyzji. Analizy były zawarte m.in. we wnioskach o podjęcie uchwał skierowanych do Zarządu Województwa Podlaskiego, a ich zakres obejmował w szczególności informacje, iż „nie spowoduje to konieczności wydatkowania środków z budżetu województwa”, „ułatwi nabywcy aplikowanie o środki ze źródeł zewnętrznych”,

W związku z przejęciem i przekazaniem ww. obiektów użyteczności publicznej Urząd poniósł wydatki w łącznej kwocie 3.476.464 zł, w tym z tytułu: [1] nabycia nieruchomości – 3.326.129 zł; [2] aktu notarialnego i wypisu z rejestru Ksiąg wieczystych – 20.263 zł; [3] operatu szacunkowego – 8.120 zł; [4] sporządzenia świadectwa charakterystyki energetycznej budynku – 1.230 zł; [5] ogłoszenia o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonej do zbycia w drodze darowizny – 123 zł oraz [6] koszty utrzymania nieruchomości – 120.599 zł.

(akta kontroli: tom I str. 103-294, 327-341; tom III str. 23-32, 35-52, 145-176)

1.3. Mienie stanowiące własność Województwa Podlaskiego ewidencjonowane było w:

- a) ewidencji środków trwałych, w której ujmowano obiekty użyteczności publicznej pozostające we władaniu Urzędu oraz użytkowane i przeznaczone na jego potrzeby, według stanu na 31 grudnia lat 2022-2024 ewidencja zawierała kolejno dziewięć²⁷ i 12²⁸ budynków użyteczności publicznej;
- b) ewidencji nieruchomości stanowiących własność województwa prowadzonej w formie elektronicznej, która obejmowała nieruchomości znajdujące się w trwałym zarządzie, nieodpłatnym użytkowaniu, użytkowaniu wieczystym, oddane w najem/dzierżawę, nieprzekazane w trwały zarząd; ewidencja zawierała m.in. nazwę jednostki, nr geodezyjny działki, powierzchnię, oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej, położenie nieruchomości, informacje o zabudowie, wartość księgową gruntu, formę i tytuł prawny władania, dane najemcy/dzierżawcy, przedmiot najmu/dzierżawy, termin obowiązywania umowy, wysokość czynszu i termin płatności; prowadzona baza nie zawierała informacji dotyczących stanu ww. obiektów w tym odnośnie utrzymania i użytkowania oraz potrzeb w tym zakresie. Dyrektor Departamentu Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami wyjaśnił, że „Dyrektorzy jednostek władających tymi obiektami zgłaszają potrzeby inwestycyjne bezpośrednio do Departamentów wykonujących czynności nadzorcze nad jednostkami. W przypadkach uznanych za zasadne

²⁷ W tym: budynek wyłączony z użytkowania położony przy ul. Czackiego 8 w Białymstoku, budynek przekazany w trwały zarząd znajdujący się w Białymstoku przy ul. Gen. George'a Smitha Pattona 8, Budynek Parku Supraśl.

²⁸ W tym: budynek wyłączony z użytkowania położony przy ul. Czackiego 8 w Białymstoku, budynki przekazane na podstawie umowy użyczenia i najmu znajdujące się w Białymstoku odpowiednio przy ul. Ogrodowej 23 oraz ul. Warszawskiej 27A.

Departament nadzorujący przygotowuje stosowne dokumenty dotyczące wyrażenia zgody na prowadzenie prac/.../”

Kierownicy jednostek budżetowych, instytucji kultury, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego sporządzali i przekazywali do Urzędu w terminie do 31 marca każdego roku (zgodnie z uchwałą Zarządu Województwa Podlaskiego²⁹) informacje o nieruchomościach w których prowadzili działalność. Zakres informacji obejmował³⁰ m.in.: położenie nieruchomości, tytuł stanowiący podstawę gospodarowania nieruchomościami, powierzchnię, nr ewidencyjny, sposób wykorzystywania nieruchomości.

(akta kontroli: tom I str. 79-102, 329-377)

1.4. Na terenie wszystkich obiektów użyteczności publicznej Urzędu zapewniono, w okresie objętym kontrolą, ochronę osób i mienia zgodnie z art. 60a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa³¹ (co szerzej opisano również w pkt. 2.5. „Wystąpienia pokontrolnego”). W czterech obiektach³² usługi te były świadczone na podstawie umów na świadczenie usług polegających na ochronie osób i mienia w obiektach Województwa Podlaskiego w formie bezpośredniej ochrony fizycznej oraz zdalnego monitorowania.

Zakres rzeczowy usług objętych ww. umowami³³ obejmował w szczególności: [1] zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających w budynkach; [2] ochronę obiektu, pomieszczeń i urządzeń przed dostępem do nich osób nieuprawnionych; [3] ochronę osób i mienia w obiektach; [4] kontrolowanie mienia za pomocą obrazu z kamer; [5] skuteczne reagowanie w przypadkach jakiegokolwiek zagrożenia zwłaszcza na sygnał alarmowy odebrany z urządzeń sygnalizacyjnych lub przekazany telefonicznie; [6] zwracanie szczególnej uwagi na podejrzane lub pozostawione torby lub pakunki; [7] w przypadku potwierdzenia wystąpienia pożaru w budynku bezzwłoczne skorzystanie z przycisku ROP³⁴; [8] zamykanie drzwi wejściowych po opuszczeniu budynku przez wszystkich pracowników oraz osoby sprzątające; [9] po opuszczeniu pomieszczeń przez pracowników Urzędu dokonanie obchodu budynku i sprawdzanie stanu zabezpieczeń technicznych; [10] reagowanie i podejmowanie interwencji we wszystkie dni tygodnia (całodobowo) przez załogi patrolowo-interwencyjne.

Ochronę osób i mienia w pozostałych dwóch budynkach (przy ul. Handlowej 6 oraz ul. Czackiego 8) oraz w lokalu użytkowanym przez Urząd³⁵ zapewniono odpowiednio poprzez całodobowe monitorowanie obiektów (na podstawie

²⁹ Uchwała nr 183/3053/2021 Zarządu Województwa Podlaskiego z 28 stycznia 2021 r. w sprawie sporządzenia informacji o stanie wykorzystania nieruchomości będących w dyspozycji wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

³⁰ Zakres informacji został określony w załączniku do uchwały nr 183/30053/2021 Zarządu Województwa Podlaskiego z 28 stycznia 2021 r. w sprawie sporządzenia informacji o stanie wykorzystania nieruchomości będących w dyspozycji wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

³¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 581.

³² Zlokalizowanych w Białymstoku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14, ul. Poleskiej 89, ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1 oraz ul. Kilińskiego 16.

³³ Zgodnie z załącznikiem pn. „Opis przedmiotu zamówienia” do umowy zawartej 15 maja 2025 r.

³⁴ Ręczny Ostrzegacz Pożarowy.

³⁵ W lokalu znajdującym się przy ul. Rocha 13/15 w Białymstoku.

umowy zawartej z podmiotem zewnętrznym) oraz oddzielenie pomieszczeń Urzędu drzwiami zabezpieczonymi strefą dostępu uniemożliwiającą dostęp osobom nieuprawnionym (do której dostęp był możliwy po przyłożeniu karty dostępowej do czytnika przez osoby uprawnione). Pomieszczenia te objęte były systemem alarmowym obsługiwany przez pracowników Urzędu odpowiedzialnych za obsługę sieci teleinformatycznej.

Podmioty świadczące usługi ochrony osób i mienia w budynkach użyteczności publicznej administrowanych przez Urząd posiadały: [1] aktualną koncesję Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia oraz [2] polisę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

(akta kontroli: tom II str. 47-48; 367-372; tom III str. 17-22, 60-80)

1.5. W okresie objętym kontrolą dla budynków użyteczności publicznej opracowano i wprowadzono dokumentację dotyczącą organizacji i zasad stosowania monitoringu wizyjnego, tj. Instrukcję dotyczącą użytkownika monitoringu wizyjnego w Urzędzie z 9 stycznia 2018 r.³⁶, którą zastąpiła Instrukcja użytkownika monitoringu wizyjnego w Urzędzie z 12 maja 2025 r.³⁷ Cel, zakres i sposób stosowania monitoringu wizyjnego, zgodnie z art. 22² § 6 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy³⁸ zostały określone w rozdziale drugim Regulaminu pracy (§ 5)³⁹. W Instrukcjach uregulowano w szczególności:

- zakres obszaru dopuszczonego do objęcia monitoringiem oraz oznaczenie pomieszczeń i terenu objętego monitoringiem;
- zastosowane środki zabezpieczające przetwarzanie zgromadzonych nagrań zawierających dane osobowe;
- okres przechowywania zapisu obrazu (bez dźwięku), który wynosił do 30 dni (nie przekraczał okresu dopuszczonego art. 22² § 3 Kodeksu pracy) oraz miejsca przechowywania zarejestrowanego obrazu;
- wykaz osób upoważnionych do dostępu do systemu monitoringu wizyjnego oraz odpowiedzialnych za jego prawidłowe działanie a także sposób udostępniania zapisów monitoringu;
- sposób oznakowania pomieszczeń i terenu objętych monitoringiem;
- w Instrukcji z 2025 roku sposób informowania nowozatrudnionych pracowników o stosowaniu monitoringu wizyjnego, poprzez zapoznanie z Klauzulą Informacyjną Administratora Danych Osobowych zawierającą stosowne zapisy⁴⁰; Instrukcja z 2018 roku nie regulowała tej kwestii;
- obie Instrukcje nie zawierały informacji o pomieszczeniach wyłączonych z monitoringu wizyjnego, przy czym przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny w dwóch budynkach wykazały, że monitoring obejmował wyłącznie

³⁶ Instrukcja stanowiła załącznik nr 5 do Zarządzenia nr 3/2018 Marszałka Województwa Podlaskiego z 9 stycznia 2018 r. Dalej: „Instrukcja w sprawie monitoringu z 2018 r.”.

³⁷ Instrukcja stanowiła załącznik nr 6 do Zarządzenia nr 79/2025 Marszałka Województwa Podlaskiego z 12 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia Polityki Bezpieczeństwa Informacji w Urzędzie. Dalej: „Instrukcja w sprawie monitoringu z 2025 r.”.

³⁸ Dz. U. z 2025 r. poz. 277, ze zm. Dalej: „Kodeks Pracy”.

³⁹ Wprowadzonego zarządzeniem nr 9/2025 Marszałka Województwa Podlaskiego z 15 stycznia 2025 r. w sprawie ustalenia Regulaminu pracy Urzędu, wcześniej obowiązywało zarządzenie nr 190/2023 Marszałka Województwa Podlaskiego z 19 grudnia 2023 r. w tej samej sprawie.

⁴⁰ W okresie objętym kontrolą nie uruchamiano nowego monitoringu.

pomieszczenia wymienione w Instrukcji z 2025 roku (nie obejmował pomieszczeń sanitarnych, zgodnie z art. 60a ust. 3 ustawy o samorządzie województwa, co opisano również w pkt. 2.6. „Wystąpienia pokontrolnego”).

(akta kontroli: tom II str. 50-58, 278-305, 310-311, 332-334, 353-366; tom III str. 1-5, 139-144)

W trakcie kontroli nie przedłożono dokumentów potwierdzających przeprowadzenie analiz potrzeb lub audytu bezpieczeństwa dotyczących monitoringu wizyjnego. Dyrektor Departamentu Obsługi Urzędu wyjaśniła, że obowiązująca dokumentacja była analizowana, co skutkowało zwiększeniem punktów monitoringu wizyjnego oraz zwiększeniem ilości dozorowanych stref dostępu.

Marszałek wyjaśnił, że „Systemy alarmowe Urzędu Marszałkowskiego/.../ zostały wykonane na podstawie projektów wykonawczych. Wykonawcy przedmiotowej dokumentacji zostali wybrani na zasadach określonych w prawie zamówień publicznych i zobowiązani do profesjonalnego i zgodnego z przepisami wykonania przedmiotu zamówienia, w tym przypadku wykonania dokumentacji systemów alarmowych a później ich montaż. Czujki alarmowe zostały rozmieszczone zgodnie z projektami wykonawczymi oraz w ramach wymogów określonych prawem. Dostęp do systemów alarmowych posiadają pracownicy Departamentu Obsługi Urzędu odpowiedzialni za obsługę/.../ Powyższy dostęp posiadają również pracownicy firmy zewnętrznej pełniącej usługę ochrony obiektu zgodnie z zapisami aktualnie obowiązującej umowy.”

(akta kontroli: tom III str. 319-349)

1.6. Dla wszystkich obiektów użyteczności publicznej administrowanych przez Urząd opracowano, w okresie objętym kontrolą:

- a) Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego (oddzielnie dla każdego budynku będącego siedzibą Urzędu i przez niego administrowanego);
- b) Instrukcję – Sposoby postępowania na wypadek sytuacji nadzwyczajnych – pożar zamieszczoną na portalu wewnętrznym Urzędu;
- c) Plany ochrony obiektów, stanowiące element umów o powierzenie ochrony osób i mienia;
- d) Instrukcję Alarmową pn. „Zasady postępowania w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu lub zlokalizowania urządzenia wybuchowego w obiekcie użyteczności publicznej” oraz załącznik nr 1 „Instrukcja skrócona – Zasady postępowania dla osób, które jako pierwsze uzyskały informację o podłożeniu lub zlokalizowaniu urządzenia wybuchowego w obiekcie użyteczności publicznej”;
- e) Zarządzenie w sprawie określenia procedury realizacji przedsięwzięć w ramach poszczególnych stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP, w tym modułów zadaniowych dla każdego stopnia oraz w sprawie powołania Zespołu Zarządzania Kryzysowego w UMWP⁴¹;
- f) Instrukcję – Zasady Gospodarki Kluczami w Urzędzie z 12 maja 2025 r.⁴²;

⁴¹ Zarządzenie nr 29/2025 z 7 lutego 2025 r. Zarządzenie zwane dalej: „zarządzeniem w sprawie poszczególnych stopni alarmowych”.

⁴² Instrukcja stanowiła załącznik nr 7 do zarządzenia nr 79/2025 Marszałka Województwa Podlaskiego z 12 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia Polityki Bezpieczeństwa Informacji

- g) Politykę Bezpieczeństwa Fizycznego i Stref Dostępu w UMWP⁴³;
- h) Informację na temat sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych (zamieszczoną na portalu wewnętrznym Urzędu).
(akta kontroli: tom II 108-115; 306-331, 335-352, 373-430; tom III str. 319-349)

Na podstawie analizy obowiązujących w badanym okresie dokumentów, w szczególności instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i planów ochrony dla dwóch budynków użyteczności publicznej będących siedzibą Urzędu (i przez niego administrowanych) ustalono, że pomiędzy przyjętymi dla obiektów dokumentami nie występowały rozbieżności, a opracowane procedury były spójne. Ponadto:

- a) obowiązująca instrukcja bezpieczeństwa pożarowego opracowana dla budynku przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku zawierała wszystkie elementy wymagane § 6 ust 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów⁴⁴, w szczególności: [1] określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym; [2] sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia; [3] warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania (w tym miejsca zbiórki osób ewakuowanych oraz osoby odpowiedzialne za ewakuację i ich obowiązki); [4] sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji; [5] zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami; [6] plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych;
- b) instrukcja bezpieczeństwa pożarowego opracowana dla budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku zawierała wszystkie elementy wymagane ww. przepisami, za wyjątkiem sposobów poddawania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- c) plany ochrony zawierały m.in.: [1] nazwę i adres obiektu oraz jego ogólną charakterystykę; [2] zadania pracowników ochrony; [3] algorytmy postępowania w przypadku zagrożeń (przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa rozbójniczej, przestępstw przeciwko mieniu, podłożenia niebezpiecznego ładunku i ładunków niebezpiecznych w przesyłkach, pożaru, zalania, katastrofy budowlanej) oraz [4] zasady ewakuacji;
- d) instrukcje bezpieczeństwa pożarowego oraz plany ochrony były aktualizowane, co szerzej opisano w pkt. 1.7. „Wystąpienia pokontrolnego”.

w Urzędzie. Przed 12 maja 2025 r. obowiązywały: Instrukcja dotycząca zasad gospodarki kluczami w Urzędzie z 25 czerwca 2018 r. zastąpiona następnie Instrukcją Zasad Gospodarki Kluczami w Urzędzie z 13 kwietnia 2024 r.

⁴³ Polityka stanowiła załącznik nr 4 do zarządzenia nr 79/2025 Marszałka Województwa Podlaskiego z 12 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia Polityki Bezpieczeństwa Informacji w Urzędzie.

⁴⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 822, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem ppoż”.

W trakcie kontroli nie przedłożono dokumentacji dotyczącej przeprowadzonych analiz ryzyka wystąpienia niebezpiecznych zjawisk lub audytu bezpieczeństwa (w tym w zakresie bezpieczeństwa pożarowego). Dyrektor Departamentu Obsługi Urzędu wyjaśniła, że „Przy opracowaniu procedury na wypadek sytuacji kryzysowych dotyczących zagrożenia wywołanego przez osobę agresywną/zakłócającą porządek na terenie Urzędu przeprowadzono wewnętrzną ocenę ryzyka wystąpienia niebezpiecznych zdarzeń oraz przeszkolono pracowników ochrony i portierni. Powyższa analiza odbywa się co roku przed przystąpieniem do zamówienia na świadczenie usług polegających na ochronie osób i mienia/.../ Przy opracowaniu procedury dotyczącej pożaru prowadzone są konsultacje z osobą do spraw zabezpieczeń pożarowych i dostępności z zakresu ochrony obiektów Urzędu/.../ Opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego poprzedzone było oceną zagrożeń wynikających z wielkości budynków, ilości osób w nich przebywających oraz struktury komórek organizacyjnych funkcjonujących w obiekcie przez uprawnionego pracownika ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych i dostępności. Instrukcje ochrony obiektu od 2022 roku opracowywane są przez firmę zewnętrzną świadczącą usługę ochrony osób i mienia w obiektach Województwa Podlaskiego zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia na zakup ww. usługi. Są to dokumenty przygotowywane na okres jednego roku/.../ Opracowywanie instrukcji nie było poprzedzone audytem bezpieczeństwa przeciwpożarowego gdyż nie wynika to z ustaw i przepisów wykonawczych dotyczących ochrony przeciwpożarowej”.

(akta kontroli: tom III str. 319-331)

1.7. Obowiązujące w Urzędzie, dla dwóch budynków administrowanych przez Urząd⁴⁵ instrukcje bezpieczeństwa pożarowego były poddawane okresowej aktualizacji, stosownie do § 6 ust. 7 rozporządzenia ppoż. Dla budynku znajdującego się przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku opracowano II wersję 7 lutego 2024 r. (po przebudowie budynku i przekazaniu do użytkowania), a dla budynku znajdującego się przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku przeprowadzono aktualizację w październiku 2021 roku (zmieniono charakterystykę funkcjonalności obiektu oraz zasady i warunki ewakuacji) oraz – po analizie przeprowadzonej we wrześniu 2023 roku i w lutym 2025 roku – nie wprowadzono zmian.

Instrukcje ochrony obiektu były opracowywane na okres jednego roku przez firmę zewnętrzną świadczącą usługi ochrony osób i mienia. Wprowadzane, w okresie objętym kontrolą, zmiany wynikały ze zmian kadrowych w Urzędzie i dotyczyły m.in.: osób odpowiedzialnych za ochronę ze strony Urzędu oraz numerów kontaktowych do tych osób.

(akta kontroli: tom III str. 136-277)

1.8. W Urzędzie zapewniono, aby z procedurami zawartymi w dokumentacji opracowanej dla obiektów użyteczności publicznej zapoznali się pracownicy:

- Instrukcja dotycząca zasad gospodarki kluczami w Urzędzie, Polityka Bezpieczeństwa Fizycznego i Stref Dostępu Urzędu oraz Instrukcja użytkowania monitoringu wizyjnego w Urzędzie była udostępniana pracownikom: [1] podczas szkolenia wstępnego przed dopuszczeniem

⁴⁵ Zlokalizowanych w Białymstoku przy ul. Poleskiej 89 oraz przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14.

do pracy; [2] poprzez zamieszczenie na portalu wewnętrznym Urzędu w zakładce: repozytorium dokumentów, do której mieli dostęp wszyscy pracownicy Urzędu; [3] po wprowadzeniu nowych uregulowań w tym zakresie (pracownicy potwierdzali fakt zapoznania się poprzez złożenie indywidualnych oświadczeń);

- z zarządzeniem w sprawie poszczególnych stopni alarmowych zapoznano pracowników uczestniczących w konsultacjach dotyczących tworzenia przedmiotowej procedury;
- z planami ochrony zapoznano dyrektorów Biura Bezpieczeństwa i Biura Obsługi Urzędu, Sekretarza Województwa, portierów oraz pracowników zewnętrznej firmy świadczącej usługi;
- pracowników Urzędu zapoznawano z instrukcjami bezpieczeństwa pożarowego poprzez przeprowadzanie szkolenia wstępnego dla nowozatrudnionych pracowników w ramach ogólnego szkolenia w zakresie BHP oraz okresowych szkoleń z tego zakresu dla pracowników i szkolenia dla pracowników przechodzących służbę przygotowawczą; w trakcie przeprowadzanych próbnych ewakuacji oraz zamieszczenie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego na portalu wewnętrznym Urzędu, do którego dostęp mieli wszyscy pracownicy.

Ogłędziny przeprowadzone w dwóch budynkach stanowiących siedzibę Urzędu wykazały, że: [1] w obu budynkach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych, zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia ppoż. były zamieszczone w widocznych miejscach; [2] instrukcje bezpieczeństwa pożarowego znajdowały się w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych, a sposób przechowywania umożliwiał ich natychmiastowe wykorzystanie na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych (§ 6 ust. 3 i ust. 9 ww. rozporządzenia). (akta kontroli: tom II str. 12-43, 120; tom III str. 319-349)

1.9. Urząd nie przedstawił w trakcie kontroli dokumentacji obejmującej przeprowadzenie pisemnych ocen lub analiz funkcjonowania opracowanych procedur dotyczących bezpieczeństwa obiektów.

W okresie objętym kontrolą wystąpiło sześć incydentów na terenie obiektów Urzędu mających związek z bezpieczeństwem fizycznym oraz informatycznym. Dwa odnotowane incydenty dotyczyły niezamkniętych drzwi do pomieszczeń Urzędu (pokoju oraz pomieszczenia serwerowni); jeden incydent – wyłączenia zabezpieczeń elektrycznych klimatyzatorów znajdujących się w serwerowni, co skutkowało awarią kilku urządzeń z infrastruktury teleinformatycznej; jeden – zniszczenia flagi znajdującej się przed wejściem do budynku Urzędu, jeden – wtargnięcia na teren Urzędu osoby nieuprawnionej oraz jeden – niewłaściwego zachowania pracownika pełniącego usługi ochrony osób i mienia. Podczas ww. incydentów zastosowano odpowiednie procedury przewidziane wprowadzonymi regulacjami.

Dyrektor Departamentu Obsługi Urzędu wyjaśniła, że „/.../ analiza odbywa się co roku przed przystąpieniem do zamówienia na świadczenie usług polegających na ochronie osób i mienia w obiektach Województwa Podlaskiego. W ramach podjętych analiz zwiększono działania dotyczące zwiększenia ilości systemów antynapadowych/.../, których uruchomienie powoduje przyjazd grupy interwencyjnej pracowników ochrony fizycznej. Zwiększono czujność pracowników ochrony i portierni nad kontrolą osób wchodzących do Urzędu

oraz zlecono przeprowadzanie wywiadu osób wchodzących/wjeżdżających na teren Urzędu. Wejście/wyjście pracowników Urzędu odbywa się za pomocą zarejestrowania imienną kartą dostępu, natomiast wjazd za okazaniem karty parkingowej. W przypadku osób odwiedzających Urząd prowadzona jest weryfikacja według terminarza spotkań oraz wcześniejszego zgłoszenia w przypadku dostaw i usług wynikających z zawartych umów."

Marszałek Województwa Podlaskiego wyjaśnił, że „Departament Cyfryzacji i Biuro Bezpieczeństwa nie analizowały procedur dotyczących bezpieczeństwa w odniesieniu do zaistniałych na terenie Urzędu incydentów. Wprowadzono [po zaistniałych incydentach – dopisek NIK] wzmożoną kontrolę wykonywania obowiązków przez pracowników ochrony z firmy zewnętrznej, zaczęto na bieżąco monitorować sposób realizacji powierzonych zadań, ze szczególnym uwzględnieniem rzetelności i zaangażowania personelu, zobowiązano koordynatora wskazanego w umowie do zwiększenia nadzoru nad swoimi pracownikami oraz do wzmocnienia dyscypliny służbowej. Firma zewnętrzna przeprowadza również wrywkowe kontrole swoich pracowników w czasie ich pracy".

(akta kontroli: tom III str. 121-138, 319-349)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego opracowana 7 lutego 2024 r. dla budynku znajdującego się przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku nie zawierała opisu sposobów poddawania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, wbrew uregulowaniom wynikającym z § 6 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia ppoż. Zgodnie z przywołanym przepisem właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów zapewniają i wdrażają instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, zawierającą m.in. określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.

Marszałek Województwa wyjaśnił, że „Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego/.../ w pkt 3.12 szczegółowo opisuje wymagania techniczne zainstalowanych 8 systemów zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz odwołuje się do wytycznych i norm regulujących projektowanie, instalowanie, odbiór, eksploatację i konserwację. Pełny opis poszczególnych systemów zawiera szczegółowa dokumentacja techniczno-ruchowa przewidziana dla budynku. Zamieszczenie tych zapisów zwiększy objętość instrukcji oraz utrudni dotarcie do informacji istotnych w trakcie prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych/.../

(akta kontroli: tom II str. 220-277; tom III str. 390-400)

NIK zwraca uwagę, że prawidłowo opracowana i wdrożona instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna określać zasady ochrony przeciwpożarowej obowiązujące w danym obiekcie oraz ułatwić administrowanie obiektem i wywiązywanie się ze spoczywających na administratorze obowiązków.

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd został przygotowany organizacyjnie do realizacji zadań związanych z utrzymaniem i bezpiecznym użytkowaniem obiektów użyteczności publicznej wchodzących w skład samorządowego zasobu nieruchomości. Odpowiedzialni za te zadania pracownicy posiadali przygotowanie zawodowe umożliwiające

realizację obowiązków związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w obiektach. Systematycznie analizowano stan bezpieczeństwa i higieny w Urzędzie, a także opracowano kompletne procedury i zasady utrzymania obiektów w należytym stanie (poza jednym przypadkiem) oraz zasady bezpiecznego użytkowania, z którymi zapoznano pracowników Urzędu. Jedynie w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego opracowanej dla jednego budynku Urzędu brakowało opisu sposobów poddawania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym.

OBSZAR

2. Realizacja zadań w celu należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania obiektów użyteczności publicznej.

Opis stanu faktycznego

2.1. Urząd prowadził, dla pięciu administrowanych obiektów użyteczności publicznej⁴⁶ stanowiących jego siedzibę książki obiektu budowlanego w wersji papierowej⁴⁷. I tak:

- a) prowadzone książki były zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie książki obiektu budowlanego⁴⁸;
- b) wpisy w książkach zawierały m.in.: dane identyfikacyjne obiektu; spis dołączonej dokumentacji; dane techniczne obiektu; plan sytuacyjny; dane dotyczące opracowań technicznych; dane dotyczące dokumentacji technicznej oraz wykaz protokołów awarii i katastrof, tj. dane wymienione we wzorze książki obiektu budowlanego określonym w załączniku do rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego;
- c) w trzech (z pięciu) książkach obiektu budowlanego nie odnotowano daty jej założenia, w jednej informacji o zmianie właściciela budynku oraz informacji o przebudowie i rozbudowie budynku przeprowadzonej w latach 2021–2023, oraz w jednej – informacji o przeprowadzonej rocznej kontroli okresowej (szerzej te kwestie opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”);
- d) do prowadzonych książek obiektu budowlanego dołączono wymagane dokumenty zgodnie z art. 64 ust 3 Prawo budowlane w tym m.in.: protokoły z kontroli obiektów, oceny i ekspertyzy dotyczące stanu technicznego.

Dla wszystkich dziesięciu urządzeń bliskiego transportu (dalej: „UBT”) oraz dwóch urządzeń do transportu osób ze szczególnymi potrzebami Urząd prowadził księgi rewizyjne oraz dzienniki konserwacji wymagane § 7 ust. 2 i § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego⁴⁹.

(akta kontroli: tom I str. 418-443, 459-478; tom III str. 268)

2.2. W okresie objętym kontrolą budynki Urzędu oraz UBT poddawano kontrolom okresowym. Analiza dokumentacji dotyczącej pięciu budynków

⁴⁶ Budynki położone w Białymstoku przy ul. Handlowej 6, M. Curie-Skłodowskiej 14, ul. Poleskiej 89, ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1 i Kilińskiego 16.

⁴⁷ Dla lokalu znajdującego się przy ul. Św. Rocha 13/15 w Białymstoku książkę obiektu budowlanego prowadził jego zarządca.

⁴⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego (Dz. U. Nr 120 poz. 1134), dalej: „rozporządzenie w sprawie książki obiektu budowlanego”. Rozporządzenie to zostało zastąpione przez rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z 15 grudnia 2022 r. w sprawie książki obiektu budowlanego oraz systemu Cyfrowa Książka Obiektu Budowlanego (Dz. U. poz. 2778).

⁴⁹ Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 30 października 2018 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji, napraw i modernizacji urządzeń transportu bliskiego (Dz. U. poz. 2176), dalej: „rozporządzenie w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego”.

użyteczności publicznej (administrowanych przez Urząd) i dotyczącej sześciu UBT⁵⁰ wykazała, że:

- a) okresowe kontrole roczne i pięcioletnie, wynikające z art. 62 ust 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego) były przeprowadzone z wymaganą częstotliwością odpowiednio dla trzech i pięciu budynków; w dwóch budynkach nie przeprowadzano części wymaganych kontroli rocznych (co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”);
- b) dziewięć (z 14) przeprowadzonych rocznych i pięcioletnich kontroli okresowych obejmowało wszystkie elementy wymagane art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego, a w przypadku sześciu kontroli pominięto część elementów wymaganych ww. przepisami, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- c) kontrole wymagane art. 62 ust 1 pkt 1 i 2 Prawa budowlanego przeprowadzane były przez osoby posiadające uprawnienia w odpowiedniej specjalności (zgodnie z art. 62 ust 4-6 ww. ustawy);
- d) z uwagi na brak przesłanek, dla ww. budynków nie przeprowadzano dodatkowych kontroli, w tym w związku z wystąpieniem czynników zewnętrznych oddziałujących na obiekt (określonych w art. 62 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego);
- e) kontrole czterech (z sześciu) UBT przeprowadzono z częstotliwością zgodną z określoną w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, a w przypadku dwóch UBT dwie okresowe kontrole przeprowadzono z opóźnieniem wynoszącym 17 dni w stosunku do wyznaczonego terminu, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- f) pomiary rezystancji izolacji obwodów elektrycznych (ze szczególnym uwzględnieniem obwodów bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej) oraz przeglądy konserwacyjne dla sześciu UBT były przeprowadzone z częstotliwością zgodną z określoną w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego oraz w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia.

(akta kontroli: tom I str. 418-458, 479-569; tom II str. 44-46, 49, 121-135)

2.3. W wyniku przeprowadzonych w badanym okresie dla budynków administrowanych przez Urząd kontroli okresowych (realizowanych na podstawie art. 62 ust. 1 i 2 Prawa budowlanego) wydano⁵¹:

- 69 zaleceń pokontrolnych dla kontroli rocznych, w zakresie m.in.: naprawy uszkodzonych płytek na schodach, naprawy uszkodzonego murku przy wjeździe, wymiany uszkodzonej kraty stalowej, wymiany urządzeń w pomieszczeniach WC, w tym umywalek i uchwyty, naprawy zalanego sufitu w pomieszczeniu archiwum, oczyszczenia przewodów wentylacyjnych w kominach, naprawy uszkodzonej ściany działowej, osłonięcia instalacji elektrycznej;

⁵⁰ W dwóch budynkach znajdujących się w Białymstoku przy ul. Kilińskiego 16 oraz przy ul. Poleskiej 89.

⁵¹ Zalecenia wydawane podczas okresowych kontroli stanu technicznego budynków rocznych i pięcioletnich pokrywały się.

- 15 zaleceń pokontrolnych dla kontroli pięcioletnich, w zakresie m.in.: naprawy elewacji, wyregulowania stolarki okiennej, uzupełnienia szczeliny przy posadzce na klatce schodowej, naprawy polbruku, zabezpieczenia otworu rewizyjnego przy wejściu do budynku, naprawy cokołu przy wejściu do budynku, osłonięcia instalacji elektrycznej.

W związku z przeprowadzonymi ww. kontrolami Urząd w badanym okresie zrealizował 77 zalecenia. Brak realizacji w wymaganym terminie siedmiu zaleceń szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W okresie objętym kontrolą budynki użytkowane przez Urząd nie były kontrolowane przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, a Państwowa Straż Pożarna prowadziła czynności kontrolno-rozpoznawcze w jednym budynku Urzędu (nieprawidłowości nie stwierdzono).

(akta kontroli: tom I str. 418-458, 479-569; tom II str. 49)

2.4. W okresie objętym kontrolą Urząd nie dysponował obiektami przeznaczonymi do organizacji imprez masowych, nie występował o wydanie zezwoleń na ich organizację do właściwego organu.

(atak kontroli: tom III str. 319-331)

2.5. Usługi ochrony osób i mienia (w budynku Urzędu przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku⁵²) były realizowane w zakresie i w sposób zgodny z postanowieniami zawartej z firmą zewnętrzną umowy, w szczególności:

- ochrona w formie bezpośredniej ochrony osób i mienia była sprawowana w godzinach pracy Urzędu przez jednoosobowy posterunek;
- pracownik wykonujący zadania w zakresie ochrony fizycznej posiadał identyfikator pracownika ochrony i był wyposażony w telefon;
- prowadzona była książka dyżurów i raportów przebiegu służby oraz książka ewidencji kluczy;
- prowadzony był monitoring sygnałów przesyłanych, gromadzonych, przetwarzanych w elektronicznych urządzeniach i systemach alarmowych;
- zapewniono kontrolę nad infrastrukturą obiektu, w tym parkingów, m.in. poprzez nadzorowanie monitoringu wizyjnego.

(akta kontroli: tom II str. 12-43)

Współpracę z Policją podejmowano w sytuacjach wymagających interwencji stosownych służb, w szczególności w przypadku wystąpienia incydentów zagrażających bezpieczeństwu na terenie obiektów Urzędu. W okresie objętym kontrolą miały miejsce dwa takie incydenty (co opisano w pkt 1.9. „Wystąpienia pokontrolnego”).

(akta kontroli: tom III str. 121-138, 319-349)

2.6. W Urzędzie zgodnie z przyjętymi procedurami wewnętrznymi stosowano systemy ochrony elektronicznej, tj. monitoring wizyjny, system sygnalizacji pożaru, system alarmowy⁵³:

- urządzenia systemów ochrony elektronicznej (w tym w szczególności kamery monitoringu, urządzenia nagrywające i przechowujące zapis) zostały

⁵² W trakcie kontroli przeprowadzono oględziny w tym budynku.

⁵³ W trakcie kontroli przeprowadzono oględziny w dwóch budynkach znajdujących się w Białymstoku przy ul. Poleskiej 89 oraz przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14.

rozmieszczone zgodnie z przyjętą dokumentacją wewnętrzną, w ilości w niej określonej oraz we wskazanych w niej pomieszczeniach;

- urządzenia były sprawne, a dostęp do nich posiadały osoby uprawnione – posiadające stosowne upoważnienia;
- zakres funkcjonującego w obiekcie monitoringu obejmował wyłącznie zapis wideo;
- monitoringiem nie objęto pomieszczeń podlegających wyłączeniu od prawa stosowania monitoringu (art. 222 § 1 oraz § 2 Kodeksu pracy), tj. w przypadku obiektów objętych oględzinami dotyczyło to niestosowania monitoringu w pomieszczeniach sanitarnych;
- wejścia do budynków oraz pomieszczenie dystrybucji sieci objęte monitoringiem wizyjnym, oznakowano tabliczkami „monitoring wizyjny”.
- okres przechowywania zapisu wideo nie przekraczał 3 miesięcy, zgodnie z art. 222 § 3 Kodeksu pracy i wynosił do 60 dni;
- zastosowano środki zabezpieczające przetwarzanie danych osobowych zawartych na nagraniach wideo, w szczególności uniemożliwiające ich utratę lub bezprawne rozpowszechnienie, a także uniemożliwiające dostęp do danych osobom nieuprawnionym, poprzez ich przechowywanie w pomieszczeniach do których dostęp miały wyłącznie osoby upoważnione;
- instalacje i urządzenia ww. systemów ochrony elektronicznej (monitoring, system alarmowy) poddawano przeglądowi oraz realizowano zalecenia z nich wynikające. (akta kontroli: tom II str. 50-58, 72-107)

2.7. Na terenie obiektów użyteczności publicznej Urzędu nie przeprowadzano symulacji sytuacji kryzysowych (poza okresowym praktycznym sprawdzeniem organizacji i warunków ewakuacji oraz ćwiczeniami taktyczno-bojowymi przeprowadzonymi przez Państwową Straż Pożarną, co szerzej opisano w pkt 2.8. „Wystąpienia pokontrolnego”). (akta kontroli: tom I str. 378-401)

2.8. Wywiązano się z obowiązków w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego w dwóch obiektach użyteczności publicznej⁵⁴ (co stwierdzono w wyniku przeprowadzonych w tych budynkach oględzin), w szczególności:

- obiekty wyposażono w wymagane urządzenia przeciwpożarowe (hydranty, systemy sygnalizacji pożarowej) i gaśnice, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁵⁵;
- środki ochrony przeciwpożarowej były rozmieszczone zgodnie z instrukcjami bezpieczeństwa pożarowego;
- zapewniono coroczne przeglądy techniczne, konserwacje urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz instalacji sygnalizacji pożaru, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy;
- osobom przebywającym w obiektach zapewniono bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji, w szczególności poprzez prawidłowe oznakowanie

⁵⁴ Budynku znajdującego się przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku oraz przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku.

⁵⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 188, ze zm.

dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz zapewnienie ich drożności, wyznaczono miejsce zbiórki do ewakuacji.

W okresie objętym kontrolą:

- dokonano dwukrotnie (26 maja 2022 r. i 22 października 2024 r.) okresowego praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji z budynku znajdującego się w Białymstoku przy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1, zgodnie z wymogiem określonym w § 17 ust. 1 rozporządzenia ppoż.;
- Państwowa Straż Pożarna przeprowadziła (9 maja 2025 r.) ćwiczenia taktyczno-bojowe, połączone z czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi w budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku, które obejmowały m.in. rozpoznanie możliwości i warunków przeprowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych oraz sprawdzenie warunków ewakuacji;
- w budynku przy ul. Kilińskiego 16 w Białymstoku oraz w budynku przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku przeprowadzono odpowiednio dwukrotnie (19 lipca 2022 r. i 5 lipca 2023 r.) i sześciokrotnie (3 stycznia 2022 r., 18 sierpnia 2022 r., 12 września 2022 r., 25 października 2022 r., 3 września 2024 r. i 23 grudnia 2024 r.) ewakuację pracowników w wyniku uruchomienia trybu alarmowego II stopnia.

(akta kontroli: tom I str. 378-401; tom II str. 12-43)

2.9. W Urzędzie co najmniej raz w roku dokonywano Okresowych Analiz Stanu BHP, które zawierały m.in. propozycje przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych mających na celu zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia pracowników oraz poprawę warunków pracy, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy⁵⁶. Propozycje dotyczyły m.in.: [1] przeprowadzenia prac dotyczących porządkowania kabli z wykorzystaniem korytek natynkowych oraz opasek spinających; [2] zachowania wymagań techniczno-budowlanych oraz zasad ergonomii przy organizowaniu stanowisk pracy w pomieszczeniach budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej w Białymstoku w związku z przeprowadzką do tego budynku; [3] monitorowania organizacji stanowisk pracy wyposażonych w laptopy aby spełniały standardy ergonomii i [4] zamontowania żaluzji lub innych systemów umożliwiających regulację światła dziennego docierającego do stanowisk pracy.

Pracownikom Urzędu przekazywano informacje o zagrożeniach dla zdrowia i życia występujących w zakładzie pracy, w tym o zasadach postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu, a także działaniach ochronnych i zapobiegawczych podjętych w celu wyeliminowania lub ograniczenia ww. zagrożeń w szczególności poprzez organizowanie szkoleń z zakresu BHP (w ramach szkoleń wstępnych ogólnych i okresowych). W 2022 roku szkoleniami objęto łącznie 281 osób, w 2023 roku – 407 osób, a w 2024 roku – 337 osób.

(akta kontroli: tom II str. 431-452)

W sześciu budynkach Urzędu wyznaczono: [1] 17 punktów pierwszej pomocy przedmedycznej w postaci apteczek wyposażonych w środki opatrunkowe oraz instrukcje udzielania pierwszej pomocy⁵⁷; [2] osoby do udzielania pierwszej

⁵⁶ Dz. U. Nr 109, poz. 704, ze zm.

⁵⁷ Zarządzeniem nr 8/2018 Marszałka Województwa Podlaskiego z 30 stycznia 2018 r. w sprawie wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy oraz usytuowania i wyposażenia

pomocy (łącznie 50 osób we wszystkich sześciu budynkach Urzędu), które zostały przeszkolone w udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz osoby do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników, zgodnie z wymogiem określonym w art. 209¹ §1 pkt 2 lit. b Kodeksu pracy. Analiza wprowadzonych w Urzędzie uregulowań oraz oględziny przeprowadzone w dwóch obiektach użyteczności publicznej zarządzanych przez Urząd⁵⁸ wykazały, że:

- ilość, usytuowanie punktów pierwszej pomocy i wyposażenie apteczek ustalono w porozumieniu z lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami, z uwzględnieniem rodzajów i nasilenia występujących zagrożeń, zgodnie z § 44 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy⁵⁹;
- zgodnie z przepisem § 44 ust. 4 rozporządzenia w sprawie BHP, w punktach pierwszej pomocy i przy apteczkach, w widocznych miejscach, wywieszono instrukcje o udzielaniu pierwszej pomocy w razie wypadku oraz wykazy pracowników wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy;
- punkty pierwszej pomocy i miejsca usytuowania apteczek były odpowiednio oznakowane i łatwo dostępne (§ 44 ust. 5 rozporządzenia w sprawie BHP) oraz znajdowały się w miejscach wyznaczonych zarządzeniem w sprawie pierwszej pomocy. (akta kontroli: tom I str. 402-414; tom II str. 1-11)

2.10. Defibrylator AED⁶⁰ znajdował się w jednym budynku Urzędu⁶¹ oraz w bliskim położeniu dwóch innych budynków Urzędu⁶². I tak:

- defibrylator AED umieszczono w budynku przy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1 w Białymstoku, który w momencie jego zakupu był siedzibą główną Urzędu;
- zapewniono czytelne i dostępne użytkownikom obiektów oznaczenie lokalizacji defibrylatora AED;
- 12 marca 2025 r. wykonano przegląd sprawności urządzenia, który potwierdził, że defibrylator jest sprawny i zdalny do użytku;
- pracownicy Urzędu wyznaczeni do udzielania pierwszej pomocy zostali przeszkoleni w zakresie obsługi defibrylatora AED.

(akta kontroli: tom III str. 359-383)

2.11. W Urzędzie ustanowiono⁶³, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁶⁴,

apteczek w Urzędzie zmienionym zarządzeniem nr 9/2020 Marszałka Województwa Podlaskiego z 16 stycznia 2020 r. i nr 95/2025 z 13 czerwca 2025 r. Dalej: „zarządzenie w sprawie pierwszej pomocy”.

⁵⁸ Zlokalizowanych przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku oraz przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku.

⁵⁹ Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie BHP”.

⁶⁰ Skrót od Automated External Defibrillator - Automatyczny defibrylator zewnętrzny.

⁶¹ Zlokalizowanym w Białymstoku przy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1.

⁶² Zlokalizowanych przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku oraz przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku.

⁶³ Zarządzeniem nr 98/2020 Marszałka Województwa Podlaskiego z 30 września 2020 r. w sprawie wyznaczenia Koordynatora do spraw dostępności w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego.

⁶⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1411, ze zm. Dalej: „ustawa o zapewnieniu dostępności”.

koordynatora do spraw dostępności⁶⁵. Koordynator dostępności opracował plan działania Urzędu na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2025–2026, który zawierał w szczególności następujące cele: [1] ocena oraz weryfikacja stanu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych nadzorowanych przez Zarząd Województwa Podlaskiego i współpraca z koordynatorami dostępności w jednostkach organizacyjnych nadzorowanych przez Zarząd Województwa Podlaskiego; [2] wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez reagowanie na zgłaszane uwagi o problemach z dostępnością, wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami z wykorzystaniem istniejących zasobów architektonicznych, cyfrowych i informacyjno – komunikacyjnych i zapewnienie dostępności alternatywnej.

Koordynator składał raporty o stanie dostępności zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o dostępności. Raporty przedłożone do Wojewody Podlaskiego 29 marca 2021 r. oraz 28 marca 2025 r. oraz opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu zawierały wymagane elementy.

Do zadań Koordynatora dostępności należało również: [1] uczestniczenie w posiedzeniach Wojewódzkiej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych; [2] ustalenie zasad i zakresu współpracy z Radą Dialogu Społecznego Urzędu; [3] podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz poprawy zapewnienia dostępności; [4] przygotowanie danych o stanie dostępności w jednostkach podległych oraz o osobach realizujących w tych jednostkach zadania z zakresu zapewnienia dostępności. (akta kontroli: tom II str. 59-71; tom III str. 6-11, 359-383)

W wyniku analizy obowiązującej w Urzędzie dokumentacji oraz oględzin dwóch obiektów użyteczności publicznej stanowiących siedzibę Urzędu⁶⁶ stwierdzono, że:

- w obu budynkach zapewniono architektoniczną dostępność o której mowa w art. 6 ustawy o dostępności w następującym zakresie: zapewniono wolne od barier poziomych i pionowych przestrzenie komunikacyjne budynków, przy czym w budynku znajdującym się przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku rozwiązania architektoniczne umożliwiały dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową do pomieszczeń na parterze, natomiast dostęp na wyższe kondygnacje był utrudniony, a dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich niemożliwy (budynek nie był wyposażony w windę dostosowaną dla osób z niepełnosprawnościami); w budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku zapewniono dostępność do wszystkich kondygnacji budynku (zainstalowano windę dostosowaną do przewozu osób z niepełnosprawnościami);
- w budynku przy ul. Poleskiej 89 na parterze wyznaczono punkt obsługi dla osób niepełnosprawnych oraz punkt informacyjny dla osób niepełnosprawnych; oba punkty były oznakowane jako dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich, przy czym nie umożliwiono takim osobom wjazdu do punktu informacyjnego

⁶⁵ Dalej: „Koordynator dostępności”.

⁶⁶ Budynek znajdujący się w Białymstoku przy ul. Poleskiej 89 oraz w Białymstoku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14.

dla osób niepełnosprawnych z korytarza z powodu ograniczonego obszaru w tym pokoju do poruszania się (nie zapewniono powierzchni manewrowej 150x150 cm);

- toalety znajdujące się w budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 w Białymstoku oraz jedna z dwóch toalet w budynku przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami spełniały wymogi wynikające z § 86 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla budynków;
- w obu obiektach zapewniono dostępność informacyjno-komunikacyjną poprzez instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, tj. pętle indukcyjne oraz umożliwienie dostępu do usług tłumacza języka migowego po uprzednim wezwaniu telefonicznym;
- w żadnym z budynków nie zapewniono informacji na temat rozkładu pomieszczeń, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy (w budynku przy ul. Poleskiej 89 w Białymstoku zamieszczono taką informację wizualną, a w budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej w Białymstoku nie zamieszczono takiej informacji w ogóle);
- zarządzeniem nr 30/2024 Marszałka Województwa Podlaskiego wprowadzono „Procedurę obsługi osób ze szczególnymi potrzebami”⁶⁷, zgodnie z którą w szczególności: [1] osoby ze szczególnymi potrzebami przybywające do Urzędu przyjmowane były w punktach kontaktowych; [2] obsługiwane były w pierwszej kolejności; [3] pracownik punktu kontaktowego ustalał charakter sprawy i kontaktował osobę obsługiwaną z pracownikiem merytorycznym; [4] określono sposób postępowania w zależności od rodzaju niepełnosprawności; [5] wyznaczono punkty kontaktowe w poszczególnych budynkach Urzędu⁶⁸ oraz opracowano ulotkę informującą osoby ze szczególnymi potrzebami o możliwościach uzyskania wsparcia podczas załatwiania spraw w Urzędzie;
- procedury dotyczące możliwości ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami zawierały Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego (m.in. przekazywanie komunikatów alarmowych, wyznaczenie osób odpowiedzialnych); przyjęte w tym zakresie uregulowania podlegały sprawdzeniu podczas próbnych ewakuacji.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpływały informacje o braku dostępności architektonicznej obiektów użyteczności publicznej, bądź wnioski o jej zapewnienie oraz nie były składane skargi do Prezesa Zarządu PFRON na brak dostępności obiektów użyteczności publicznej województwa podlaskiego. Nie korzystano ze środków zewnętrznego dofinansowania w celu zapewnienia dostępności obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.

(akta kontroli: tom II str. 12-43; tom III str. 319-349)

2.12. Stan obiektów użyteczności publicznej Urzędu w zakresie zabezpieczenia fizycznego, stanu technicznego, stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,

⁶⁷ Zarządzenie zastąpiło zarządzenie nr 50/2022 Marszałka Województwa Podlaskiego z 13 maja 2022 r. w sprawie wprowadzenia Procedury obsługi osób ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w Białymstoku.

⁶⁸ https://bip.podlaskie.eu/wojewodztwo/urzadz_mar/organizacja/urzedu/dostepnosc-osobom-ze-szczegolnymi-potrzebami/

stanu dostosowania obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz bezpieczeństwa fizycznego był monitorowany na bieżąco w szczególności przez pracowników Departamentu Obsługi Urzędu i pracowników firmy zewnętrznej świadczących usługę ochrony osób i mienia (co opisano szerzej w pkt. 1.1. i 1.3. „Wystąpienia pokontrolnego”).

Marszałek Województwa wyjaśnił, że „Realizacja zadań dotyczących ochrony osób i mienia przez podmioty zewnętrzne, którym powierzono ich wykonanie monitorowana była przez pracowników departamentu odpowiedzialnego za ochronę, zgodnie z zakresem powierzonych im obowiązków. Pracownicy departamentu dokonywali weryfikacji i poprawności prowadzenia ksiąg wydawania i zdawania kluczy oraz dziennika zdarzeń portierni. Sprawdzana była również poprawność przekazywania informacji zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie procedurami (Polityka Bezpieczeństwa Informacji). Poza tym nadzorowi podlegają wszystkie sygnały od interesantów Urzędu dotyczące problemów związanych z osobami pełniącymi ochronę.”

(akta kontroli: tom I str. 3-78; tom III str. 269-271, 359-383)

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie zaistniało sześć incydentów mających związek w bezpieczeństwie fizycznym bądź informatycznym, w tym jeden przypadek niewywiązania się pracownika zewnętrznej firmy świadczącej usługi ochrony osób i mienia z należytego świadczenia powierzonych zadań (co również opisano w pkt 1.9. Wystąpienia pokontrolnego).

Marszałek Województwa wyjaśnił, że „Wprowadzono wzmożoną kontrolę wykonywania obowiązków przez pracowników ochrony z firmy zewnętrznej, zaczęto na bieżąco monitorować sposób realizacji powierzonych zadań ze szczególnym uwzględnieniem rzetelności i zaangażowania personelu, zobowiązano koordynatora wskazanego w umowie do zwiększenia nadzoru nad swoimi pracownikami oraz do wzmocnienia dyscypliny służbowej. Firma zewnętrzna przeprowadza również wyrywkowe kontrole swoich pracowników w czasie ich pracy.”

(akta kontroli: tom III str. 121-138, 319-349)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Książki obiektu budowlanego prowadzone dla trzech (z pięciu) budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez Urząd nie zawierały części wpisów wymaganych § 5 rozporządzenia w sprawie książki obiektu budowlanego:

- w trzech nie odnotowano daty założenia;
- w jednej informacji o zmianie właściciela budynku oraz informacji o przebudowie i rozbudowie budynku przeprowadzonej w latach 2021–2023;
- w jednej – informacji o przeprowadzonej rocznej kontroli okresowej.

Było to również niezgodne z § 6 ww. rozporządzenia określającym, że wpisy do książki powinny być dokonywane w dniu zaistnienia okoliczności, dla której jest wymagane dokonanie odpowiedniego wpisu.

Marszałek Województwa wyjaśnił, że „Pracownik który zajmował się tymi kwestiami nie jest już zatrudniony w Urzędzie. Z tego względu nie jest możliwe ustalenie przyczyn braków.”

(akta kontroli: tom I str. 418-443, 459-478; tom III str. 390-400)

NIK zwraca uwagę, że za całokształt prawidłowego funkcjonowania Urzędu odpowiada jego kierownik.

2. W trakcie kontroli NIK nie przedłożono dokumentów poświadczających przeprowadzenie okresowych rocznych kontroli stanu technicznego: w 2023 roku w dwóch budynkach⁶⁹ oraz w 2024 roku w jednym budynku⁷⁰ oraz nie odnotowano ich w książkach obiektów budowlanych. W związku z powyższym stwierdzono, że przeglądy te nie zostały przeprowadzone, wbrew wymogom wynikającym z art. 62 ust. 1 pkt. 1 Prawa budowlanego.

Marszałek Województwa wyjaśnił, że „W 2023 roku główna siedziba Urzędu została przeniesiona do nowej lokalizacji. Proces przeprowadzki wymagał zaangażowania znacznej części pracowników oraz pochłonął znaczną ilość czasu, w tym konieczność koordynacji wielu działań organizacyjnych i logistycznych. A także zmiany w strukturze organizacyjnej, kadrowej oraz zarządzania w komórce organizacyjnej, które miały miejsce w roku 2024, były dodatkową przyczyną powstałego uchybienia związanego z realizacją obowiązków kontroli technicznych budynków. Poza tym istnieją braki w dokumentacji i informacji przekazanych przez osoby odpowiadające w tamtym czasie za powyższe zadania, co jest dodatkowym utrudnieniem w kontynuacji działań.”

(akta kontroli: tom I str. 479-569; tom II str. 49; tom III str. 359-383)

NIK zwraca uwagę, że za całokształt prawidłowego funkcjonowania Urzędu odpowiada jego kierownik.

3. Sześć (z 14) przeprowadzonych okresowych przeglądów stanu technicznego budynków⁷¹ nie obejmowało niektórych elementów wymaganych art. 62 ust. 1 pkt 1 albo 2 Prawa budowlanego, w tym w czterech przypadkach dotyczyło to przeglądów rocznych w trakcie których nie sprawdzono stanu technicznego instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, wentylacji i instalacji gazowej, a w dwóch przypadkach przeglądu pięcioletniego w trakcie których nie sprawdzono stanu technicznego instalacji elektrycznej i piorunochronnej.

Marszałek Województwa wyjaśnił, że „Osoba odpowiedzialna w tamtym okresie za te czynności nie jest już zatrudniona w naszej jednostce. Z tego względu ustalenie szczegółowych motywów jej działania nie jest możliwe.”

(akta kontroli: tom I str. 479-569; tom II str. 49; tom III str. 359-383)

NIK zwraca uwagę, że za całokształt prawidłowego funkcjonowania Urzędu odpowiada jego kierownik.

4. Dwie z sześciu okresowych kontroli dla dwóch UBT⁷² przeprowadzono z przekroczeniem terminu określonego w załączniku nr 1 (lp. 26) do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego wynoszącym 17 dni. Termin badania był wyznaczony na grudzień 2024 roku, a Prezes Urzędu Dozoru Technicznego zezwolił na eksploatację ww. UBT

⁶⁹ Znajdujących się w Białymstoku przy ul. Poleskiej 89 i ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1.

⁷⁰ Znajdujących się w Białymstoku przy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1.

⁷¹ Znajdujących się w Białymstoku przy ul. Poleskiej 89, ul. Kilińskiego 16 i ul. Kard. S. Wyszyńskiego 1.

⁷² Znajdujących się w budynku przy ul. Poleskiej 89 o numerach ewidencyjnych 3101061350 oraz nr ewidencyjny 3101061352 przeznaczone do transportu osób.

do 31 grudnia 2024 r. Okresowe kontrole przeprowadzono 17 stycznia 2025 r.

Marszałek Województwa wyjaśnił, że „Od 4 października 2021 r. dokumenty dotyczące kontroli okresowych dźwigów i decyzji Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego są dostępne jedynie za pośrednictwem portalu eUDT. Do portalu/.../ dostęp posiadał wyłącznie jeden pracownik zajmujący stanowisko zastępcy dyrektora Biura Administracyjnego (obecnie Departament Obsługi Urzędu), który od maja 2024 roku przebywa na urlopie bezpłatnym. Nie przekazał dostępu do portalu żadnemu z pozostałych pracowników. Nie poinformował pracowników o wyłącznym dostępie, co utrudniło rzetelną realizację obowiązków Urzędu w przedmiotowym zakresie.” (akta kontroli: tom II str. 44-46, 121-135; tom III str. 390-400)

NIK zwraca uwagę, na konieczność zapewnienia ciągłości pracy Urzędu, za którą odpowiedzialny jest kierownik jednostki organizacyjnej.

5. Nie wykonano siedmiu zaleceń zawartych w protokole z okresowej rocznej kontroli stanu technicznego jednego budynku⁷³ przeprowadzonej w 2023 roku (zalecenia powtórzono po kontroli w 2024 roku) w zakresie:

- naprawy wskazanej do pilnego wykonania (w okresie trzech miesięcy od daty kontroli okresowej) polegającej na sporządzeniu ekspertyzy budowlanej dotyczącej przyczyn odspojenia schodów zewnętrznych;
- napraw wskazanych do wykonania przed następną kontrolą okresową polegających na: przeprowadzeniu konserwacji balustrad, naprawie lokalnie uszkodzonych tynków zewnętrznych, remoncie komunikacji zewnętrznej, naprawie okładzin ścian i sufitów wewnątrz (zlikwidowaniu przyczyn powstawania przecieków wody, naprawie uszkodzonego sufitu podwieszanego i tynków wewnętrznych wraz z malowaniem).

Dyrektor Departamentu Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami wyjaśnił, że „Nieruchomość przy ul. Handlowej 6 w Białymstoku jest wynajmowana na rzecz PGW Wody Polskie oraz na rzecz Skarbu Państwa – Wojewódzki Inspektorat Budowlany. Część powierzchni wykorzystywana jest na potrzeby Urzędu Marszałkowskiego. Zgodnie z zapisami umowy najmu z 21 stycznia 2020 r. obowiązującej do dnia 31 grudnia 2022 r. PGW Wody Polskie miały obowiązek dokonywania przeglądów budowlanych [całego budynku – dopisek NIK] i badań technicznych. Od 2023 roku przeglądy są zlecane przez Departament Geodezji/.../ W związku z planowanym zagospodarowaniem budynku przy ul. Handlowej 6 na potrzeby Urzędu Marszałkowskiego i przeprowadzeniem jego remontu i termomodernizacji trwały rozmowy z PGW Wody Polskie oraz Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru Budowlanego w sprawie zwolnienia pomieszczeń. W efekcie tych rozmów najemcy zwolnią zajmowane pomieszczenia do końca b.r. Departament/.../ miał wiedzę o stanie technicznym obiektu i wskazanych zaleceniach pokontrolnych. Nie wykonano prac wskazanych w protokołach z przeglądów okresowych ponieważ w związku z zaplanowanym przeprowadzeniem kompleksowych robót budowlanych w budynku nie było uzasadnione ekonomicznie prowadzenie prac w sposób doraźny. Nie wykonano remontu schodów

⁷³ Budynek przy ul. Handlowej 6 w Białymstoku.

zewnątrznych gdyż docelowo wejście do budynku zostanie wybudowane w innym miejscu a dotychczasowe wejście zostanie zlikwidowane. Przez cały ten okres Departament/.../ zlecał jedynie przeprowadzenie pilnych prac/.../ Aktualnie zlecono przygotowanie niezbędnej dokumentacji aplikacyjnej/.../ w związku z zamiarem aplikowania o środki/.../”

(akta kontroli: tom I str. 418-443; tom III str. 177-201, 350-358)

NIK zwraca uwagę, że nie wykonano ekspertyzy budowlanej dotyczącej przyczyn odspojenia schodów zewnętrznych mimo upływu niemal dwóch lat od przeprowadzenia przeglądu okresowego stanu technicznego budynku. W okresie budynek był użytkowany, a pracownicy korzystali z tych schodów.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie podejmowano działania w celu należytego utrzymania i bezpiecznego użytkowania obiektów użyteczności publicznej, które jednak nie zawsze były realizowane prawidłowo. Budynek użyteczności publicznej administrowane i użytkowane przez Urząd były poddawane okresowym kontrolom stanu technicznego, które jednak nie zawsze były przeprowadzane terminowo. Stwierdzono bowiem przypadki nieprzeprowadzenia w trzech obiektach stanowiących jego siedzibę rocznych okresowych kontroli stanu technicznego. Wykonanie kontroli powierzano osobom posiadającym stosowne uprawnienia, jednak nie wszystkie obejmowały wymagane przepisami elementy. W przypadku sześciu (z 15) nie wykonano przeglądu części instalacji, w tym instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, wentylacji i instalacji gazowej oraz instalacji elektrycznej i piorunochronnej. Obiekty wyposażono w wymagane urządzenia przeciwpożarowe, których sprawność potwierdzano podczas cyklicznie realizowanych przeglądów. Przeprowadzono praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji, a obiekty wyposażono w podstawowe urządzenia i wyposażenie służące ich bezpiecznemu użytkowaniu. Podjęto działania w celu dostosowania obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności budynku stanowiącego główną siedzibę Urzędu do potrzeb tych osób oraz wprowadzenie stosownych procedur w zakresie ich obsługi.

OBSZAR

3. Sprawowanie nadzoru nad działalnością jednostek/podmiotów władających lub administrujących obiektami użyteczności publicznej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa tych obiektów.

Opis stanu faktycznego

3.1. Nadzór nad utrzymaniem i bezpieczeństwem obiektów użyteczności publicznej pozostających we władaniu lub administrowaniu innych jednostek/podmiotów był realizowany na podstawie Regulaminu organizacyjnego Urzędu. I tak:

- w § 11 Regulaminu uregulowano w sposób ogólny zagadnienia związane z przeprowadzaniem kontroli zewnętrznych (nie wskazując w nim zagadnień związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa obiektów); zgodnie z tymi zapisami: [1] kontrolę zewnętrzną wykonywały komórki organizacyjne w oparciu o roczny plan kontroli uchwalony przez Zarząd; [2] propozycję do rocznych planów kontroli dyrektorzy departamentów przekazywali do Departamentu Organizacji i Nadzoru w ustalonym terminie;
- zadania dotyczące sprawowania kontroli w zakresie trwałego zarządu, prawa użytkowania oraz użytkowania wieczystego powierzono Departamentowi

Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami⁷⁴ (co również opisano w pkt. 1.1. „Wystąpienia pokontrolnego”);

- w załączniku nr 21 do Regulaminu organizacyjnego Urzędu (część II) określono zadania Biura Audytu Wewnętrznego, do których należało w szczególności: [1] opracowywanie, w porozumieniu z Marszałkiem Województwa oraz Sekretarzem Województwa Podlaskiego rocznego planu audytu wewnętrznego; [2] wykonywanie audytu wewnętrznego w Urzędzie oraz w jednostkach nadzorowanych i podległych, obejmującego m.in. ocenę przestrzegania przepisów prawa, ocenę zabezpieczenia mienia, ocenę efektywności i gospodarności wykorzystania zasobów;
- w załączniku nr 26 do Regulaminu organizacyjnego Urzędu (pkt. II) określono zadania Biura Kontroli w szczególności: [1] opracowywanie projektu rocznego planu kontroli w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Zarząd; [2] przeprowadzanie w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Zarząd kontroli planowych (kompleksowych) – obejmujących całokształt gospodarki finansowej, prawidłowości gospodarowania mieniem, środkami publicznymi oraz oceny funkcjonowania kontroli zarządczej.

(akta kontroli: tom I str. 3-78)

Zarząd Województwa Podlaskiego podejmował corocznie uchwały w sprawie przyjęcia planu kontroli zewnętrznych⁷⁵, zgodnie z którymi na lata 2022–2025 zaplanowano przeprowadzenie przez Departament Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami kontroli nieruchomości powierzonych na podstawie trwałego zarządu w jednostkach organizacyjnych województwa podlaskiego oraz przeprowadzenie przez Departament Zdrowia kontroli w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej, m.in. w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w obiektach.

W planie kontroli na lata 2022–2025 Departamentowi Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami przypisano kontrole w czterech jednostkach władających obiektami na podstawie trwałego zarządu (spośród 22 jednostek sprawujących trwałe zarząd, według stanu wykazanego w zestawieniu sporządzonym na potrzeby kontroli): [1] w 2022 roku w Centrum Edukacji Nauczycieli w Łomży; [2] w 2023 roku w Suwałskim Parku Krajobrazowym w Malesowiznie; [3] w 2024 roku w Łomżyńskim Parku Krajobrazowym Doliny Narwi w Drozdowie; [4] w 2025 roku w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Białymstoku.

W planie kontroli Departamentowi Zdrowia przypisano m.in.: [1] w 2022 roku sześć kontroli⁷⁶ np. w Białostockim Centrum Onkologii w Białymstoku; Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego SP ZOZ w Suwałkach; [2] w 2023 roku jedną kontrolę obejmującą realizację zaleceń pokontrolnych w Regionalnej

⁷⁴ Zgodnie z załącznikiem nr 6 (część III pkt 1 pdpkt 10) do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu wprowadzonego uchwałą nr 55/1125/2024 Zarządu Województwa Podlaskiego z 23 grudnia 2024 r.

⁷⁵ Uchwała nr 247/4473/2022 z 21 stycznia 2022 r. zmieniona uchwałami nr: 258/ 4712/ 2022 z 24 marca 2022 r. i nr 290/5401/2022 z 12 września 2022 r. w sprawie zmiany Planu kontroli zewnętrznych na 2022 rok, uchwała nr 319/5957/2023 z 2 lutego 2023 r. zmieniona uchwałami nr 331/6209/2023 r. z 31 marca 2023 r. i 353/6765/2023 z 19 lipca 2023 r., uchwała nr 383/7490/2024 z 18 stycznia 2024 r., uchwała nr 62/1267/2025 z dnia 30 stycznia 2025 r. zmieniona uchwałą nr 66/1351/2025 z 17 lutego 2025 r.

⁷⁶ Obejmujących zakresem m.in.: realizację działań statutowych, dostępności i jakość udzielania świadczeń zdrowotnych oraz prawidłowość gospodarowania mieniem.

Placówce Opiekuńczo – Terapeutycznej w Ignatkach – Osiedle (spośród 18 takich jednostek organizacyjnych, według zestawienia sporządzonego na potrzeby kontroli).

W kwestii kryteriów doboru jednostek do kontroli Dyrektor Departamentu Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami wyjaśnił, że „Jednostki budżetowe posiadające nieruchomości w trwałym zarządzie są typowane do kontroli cyklicznie według ustalonego schematu kolejno z najodleglejszych lat, w których prowadzono kontrolę”. (akta kontroli: tom III str. 214-267; 350-358)

Do realizacji zadań z zakresu kontroli budynków użyteczności publicznej przekazanych w trwały zarząd w Departamencie Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami wyznaczono sześciu pracowników, którzy:

- posiadali wykształcenie wyższe na kierunkach: administracja publiczna, prawo, ekonomiczno-prawny o specjalności wycena nieruchomości, ekonomiczny w zakresie gospodarki nieruchomościami, historyczno-socjologicznym;
- dwóch pracowników posiadało licencję zawodową w zakresie zarządzania nieruchomościami, jeden ukończył studia podyplomowe z zakresu pośrednictwa w obrocie nieruchomościami;
- czterech pracowników ukończyło kursy i szkolenia związane z zarządzaniem nieruchomościami, m.in.: specjalistyczny kurs ds. gospodarki nieruchomościami, szkolenie z zakresu doradztwa ds. nieruchomości, szkolenia pn.: „Nowe zasady gospodarowania publicznym zasobem nieruchomości w świetle nowelizacji ustawy o gospodarce nieruchomościami” i „Aktualne problemy gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego”.

(akta kontroli: tom III str. 202-213)

3.2. Nadzór nad użytkowaniem obiektów przekazanych innym jednostkom sprawowano w okresie objętym kontrolą poprzez:

a) Pięć kontroli kompleksowych i jedną kontrolę doraźną przeprowadzonych przez pracowników Departamentu Zdrowia Urzędu w 2022 roku w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej, Regionalnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białymstoku oraz Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Ignatkach – Osiedle:

- zakres kontroli dotyczył m.in.: [1] przestrzegania postanowień rozporządzenia ppoż. oraz art. 209¹ Kodeksu pracy; [2] wypełniania przez podmioty lecznicze obowiązków związanych z utrzymaniem odpowiedniego stanu technicznego i użytkowego obiektów; [3] przestrzegania wymogów dotyczących utrzymania właściwego stanu technicznego wykorzystywanego w procesie udzielania świadczeń zdrowotnych sprzętu medycznego;
- w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w pięciu jednostkach polegające w szczególności na braku aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, braku szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, niepełnych danych w paszportach technicznych urządzeń medycznych; wydano zalecenia pokontrolne, a kierownicy jednostek organizacyjnych objętych kontrolą poinformowali o ich realizacji.

b) Trzy kontrole kompleksowe przeprowadzone przez Departament Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami w Centrum Edukacji Nauczycieli w Łomży, Suwalskim Parku Krajobrazowym w Malesowiznie; i Łomżyńskim Parku Krajobrazowym Doliny Narwi w Drozdowie⁷⁷:

- w zakresie sprawdzenia czy w okresie objętym kontrolą jednostka kontrolowana: [1] zawiadamiała Urząd o zawarciu umów najmu, dzierżawy bądź użyczenia na czas oznaczony do 3 lat, uzyskiwała zgodę na zawarcie umów dzierżawy bądź użyczenia na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub czas nieoznaczony oraz uzyskiwała zgodę w przypadku gdy po umowie zawartej na czas oznaczony strony zawarły kolejną umowę, której przedmiot był tożsamy; [2] zawiadamiała Urząd, w przypadku zabudowy, odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, remontu lub rozbiórki obiektu budowlanego na nieruchomości i uzyskiwała zgodę organu nadzorującego; [3] utrzymywała i użytkowała obiekty zgodnie z zasadami prawa budowlanego, w szczególności w zakresie dokonywania okresowych kontroli stanu technicznego wymaganych art. 62 ust. 1 pkt.1 i 2 Prawa budowlanego;
- w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość w jednej jednostce kontrolowanej polegającą na nieuzyskaniu zgody organu nadzorującego (w trzech przypadkach) na wykonanie robót budowlanych wbrew wymogom określonym w art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami; jednostka kontrolowana poinformowała o podjęciu działań zmierzających do wyeliminowania takich nieprawidłowości w przyszłości;
- nie stwierdzono przypadków wykorzystywania obiektów użyteczności publicznej niezgodnie z przeznaczeniem, a przekazane obiekty były wykorzystywane na zasadach określonych w dokumencie stanowiącym podstawę ich przekazania;

c) kontrolę przeprowadzoną przez Biuro Audytu Wewnętrznego w I kwartale 2025 roku w Muzeum Podlaskim w Białymstoku w ramach której:

- badano dostępność infrastrukturalną, informacyjno-komunikacyjną i cyfrową w poszczególnych oddziałach Muzeum, ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami, bezpieczeństwo informacji oraz monitoring wizyjny;
- wydano zalecenia pokontrolne dotyczące aktualizacji przyjętych procedur i sposobu działania w sytuacjach kryzysowych.

Sprawowany nadzór w ww. zakresie nie obejmował weryfikacji wyników uprzednich analiz, które uzasadniały przekazanie obiektów użyteczności publicznej.

W okresie objętym kontrolą Urząd nie otrzymywał od jednostek podległych oraz nie wymagał przedłożenia informacji o kontrolach przeprowadzonych w budynkach użyteczności publicznej znajdujących się we władaniu tych jednostek dotyczących w szczególności bezpieczeństwa przeciwpożarowego, utrzymania obiektów w odpowiednim stanie technicznym, zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy. Marszałek Województwa wyjaśnił, że „Urząd

⁷⁷ Na 30 września 2025 r. kontrola ujęta w planie na 2025 rok w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Białymstoku nie została zakończona.

Marszałkowski jako organ nadzorujący nie wymagał od jednostek podległych przedkładania informacji o kontrolach przeprowadzanych w budynkach władanych przez te podmioty niezależnie od prawa własności. Zgodnie ze statutami i regulaminami wojewódzkich jednostek za bieżące zarządzanie bezpieczeństwem obiektu, pracowników, zbiorów itp., a także za realizację przepisów BHP i przeciwpożarowych, organizację konserwacji i przeglądów technicznych odpowiada Dyrektor jednostki wojewódzkiej."

(akta kontroli: tom III str. 214-250, 359-389)

Kontrola prowadzona równolegle w jednostce organizacyjnej Województwa Podlaskiego (instytucji kultury) Operze i Filharmonii Podlaskiej – Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku (dalej: „OiFP”) będącej właścicielem użytkowanego obiektu wykazała, że Opera nie dysponowała aktualnym przeglądem wentylacji mechanicznej, którego obowiązek przeprowadzenia wynikał z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c) Prawa budowlanego oraz przeglądu systemu klimatyzacji. Stwierdzono również nieprawidłowości polegające w szczególności na naruszeniu § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie ppoż. polegające na występowaniu usterek w systemie oddymiania oraz niezapewnieniu w pełnym zakresie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Przeprowadzone, w okresie objętym kontrolą, przez Departament Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami kontrole nie obejmowały wykonywania prawa użytkowania oraz prawa użytkowania wieczystego, tj. zadań określonych w załączniku nr 6, część III, pkt 1 pdpkt 10 Regulaminu organizacyjnego Urzędu. Zgodnie z tymi uregulowaniami do zadań tego Departamentu należało sprawowanie kontroli wykonywania trwałego zarządu, prawa użytkowania oraz użytkowania wieczystego.

Dyrektor Departamentu Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami wyjaśnił, że „Do 2013 roku Departament/.../ przeprowadzał również kontrole w zakresie utrzymania budynków budowli na nieruchomościach przekazanych w nieodpłatne użytkowanie. W 2013 roku ówczesne Biuro Kontroli – koordynujące wszystkie kontrole stwierdziło, że kontrole przeprowadzane przez Departament/.../ dublują się w zakresie utrzymywania obiektów budowlanych przez zakłady opieki zdrowotnej z kontrolami przeprowadzanymi przez Departament Zdrowia. Wobec czego kontrole w tym zakresie przejął Departament Zdrowia. Departament Geodezji/.../ kontroluje ponadto użytkowników wieczystych w zakresie wnoszonych opłat za użytkowanie wieczyste. Wszystkie inne kontrole w pozostałych jednostkach prowadzone są przez departamenty wykonujące czynności nadzorcze nad jednostkami oraz Biuro Audytu Wewnętrznego/.../ Przy przekazywaniu nieruchomości we władanie innym osobom i jednostkom na podstawie umów najmu/dzierżawy i użyczenia w umowach zawiera się zobowiązanie do dbania o należyty stan techniczny i sanitarny, przestrzegania przepisów BHP i ppoż., ochrony mienia i ponoszenia kosztów z tym związanych, prowadzenia wszelkiej dokumentacji dotyczącej obiektu budowlanego oraz wykonywania budynków.

Nadmieniam, że w nieodpłatnym użytkowaniu znajdują się nieruchomości wykorzystywane jedynie przez podmioty lecznicze/.../ Odnośnie kontroli w zakresie wykonywania prawa użytkowania wieczystego wyjaśniam, że zgodnie z dyspozycją art. 29 ustawy o gospodarce nieruchomościami w umowie o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste ustala się okres

użytkowania wieczystego zależnie od celu, na który nieruchomość gruntowa zostaje oddana w użytkowanie wieczyste oraz określa sposób użytkowania z nieruchomości/.../ Wobec czego Departament/.../ ma za zadanie przeprowadzanie kontroli użytkowania wieczystego w powyższym zakresie. Ponieważ nie zawierano umów oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste to w latach 2022 – 2025 nie przeprowadzano kontroli użytkowania wieczystego. Kontrola użytkowania wieczystego prowadzona jest jedynie w zakresie wnoszonych opłat za użytkowanie wieczyste”.

(akta kontroli: tom III str. 350-358, 384-389)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie podejmowano działania mające na celu sprawowanie nadzoru nad utrzymaniem i bezpieczeństwem budynków użyteczności publicznej będących we władaniu jednostek organizacyjnych Województwa Podlaskiego, jednak sprawowany w okresie objętym kontrolą nadzór prowadzony był w sposób niejednolity.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Uzupełnienie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 14 o opis sposobów poddawania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.
2. Prawidłowe prowadzenie ksiąg obiektu budowlanego.
3. Terminowe i prawidłowe przeprowadzanie przeglądów okresowych stanu technicznego budynków administrowanych przez Urząd oraz urządzeń bliskiego transportu.
4. Realizowanie wniosków wynikających z okresowych przeglądów stanu technicznego budynków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 17 października 2025 r.

Kontroler

Beata Palinowska

Główny specjalista k. p.

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Białymstoku

Dyrektor

Janusz Pawelczyk

/podpisano elektronicznie/